

PROGRAM DELA KNJIŽNICE LITIJA ZA LETO 2026

ZA
OBČINO LITIJA

in

OBČINO ŠMARTNO PRI LITIJU

Litija, december 2025

1. Uvod

Program dela Knjižnice Litija za leto 2026 temelji na potrebah javnega zavoda oz. zakonskih določilih za izvajanje javne knjižnične službe ter strokovnih predpisih. V program, ki ga bomo oblikovali še s sprotnim spremljanjem pobud in želja uporabnikov knjižnice, dodajamo tudi področja, ki jih zajema Strateški načrt Knjižnice Litija za obdobje 2026-2030.

Načrt dela zasnujemo kot vsebinsko celoto, nalog ne drobimo na oddelke, uslužbenke, niti ne na financiranje (čeprav je v finančnem delu jasno razvidno financiranje po virih). Kadrovski načrt, nakup gradiva, razvoj dejavnosti (investicije) in nasploh delovanje celotne javne službe se skušajo čim bolj uskladiti oz. se prilagoditi razpoložljivim sredstvom sprejetih proračunov Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji in pričakovanim razpisnim sredstvom Ministrstva za kulturo RS in drugih sredstev.

Za večino področij strokovno delo načrtujemo kot kontinuiteto uveljavljenih programov zadnjih obdobj – v želji, da promoviramo branje in obče zanimanje za kulturo. Nekatere aktivnosti dodajamo med letom (glede ponudbe, trende in možnosti sodelovanj).

Podatki:

Knjižnica Litija
Parmova ulica 9
1270 Litija;
Telefon 01 8990 580; 051 395 090
Spletni naslov: www.knjiznica-litija.si;

Vodstvo:

Andreja Štuhec, direktorica (jan. 2022 - dec. 2026)
Svet zavoda: (jan 2026 – jan 2030)
Člani: Manja Logar, predstavnica zaposlenih Knjižnice Litija, Mateja Premk, predstavnica zaposlenih Knjižnice Litija, Maja Toplak Primc, predstavnica Občine Šmartno pri Litiji, Anja Valerija Jalšovec, predstavnica Občine Litija, Tina Bilić, predstavnica Občine Litija, Nada Mesarič, predstavnica Občine Litija in Petra Kunc, predstavnica uporabnikov knjižnice.

Funkcije Knjižnice Litija

Knjižnica Litija je splošna knjižnica in izvaja javno službo na območju Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji. Skladno z Zakonom o knjižničarstvu knjižnica zbira, obdeluje, hrani, vzdržuje, predstavlja in posreduje knjižnično gradivo in informacije, omogoča dostop do elektronskih virov informacij, sodeluje v vseživljenjskem učenju, pridobiva in izobražuje uporabnike knjižnice, izvaja informacijsko opismenjevanje, organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, izvaja medknjižnično izposajo in si prizadeva s številnimi akcijami in oblikami za širjenje bralne kulture. Posamezniku omogoča dostop do informacij, ki jih potrebuje v vsakdanjem življenju, posreduje mu kulturne vrednote in spodbuja k samostojnemu pridobivanju znanja.

Posebna in razpoznavna naloga knjižnice je tudi zbiranje, obdelovanje in posredovanje ter popularizacija domoznanskega gradiva ter informacij v domoznanskem oddelku.

Potencialni uporabniki knjižnice so vsi prebivalci območja, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, in srednješolci iz drugih krajev, ki se šolajo na litijski gimnaziji in srednješolskih in visokošolskih oblikah

Izobraževalnega centra Geoss. To je že približno 21.500 prebivalcev. V knjižnico je včlanjenih 23 % prebivalstva.

Knjižnica izvaja svojo dejavnost v 2 (dveh) stacionarnih enotah: Litija in Šmartno pri Litiji ter v enoti potujoča knjižnica, ki ima 12 izposojevališč oz. kolekcij:

Občina Litija: Jevnica, Vače, Hotič, Sava, Polšnik, Gabrovka, Kresnice;

Občina Šmartno pri Litiji: Primskovo, Velika Kostrevnica, Dom Tisje, Štangarske Poljane, Javorje.

V osrednji knjižnici v Litiji izvajamo **skupne naloge za celotno mrežo knjižnice**: strokovno in organizacijsko vodenje zavoda, nabavo novega knjižničnega gradiva in strokovno obdelavo le-tega, računovodska, kadrovska, upravna dela, medknjižnično izposajo, pripravo na prireditve in bibliopedagoško delo, obveščanje javnosti, domoznanske aktivnosti in promocijo knjižnične dejavnosti in skupno načrtovanje razvoja mreže knjižnic in njenih služb.

V dveh enotah pa tudi dveh izposojevališčih (Vače, Gabrovka) pa izvajamo vse ostale dejavnosti (izposoja, vračilo gradiva, delo z uporabniki, prireditve, ogled in predstavitev, dostop do interneta, mentorstvo, usposabljanje uporabnikov in sodelavcev...). V preostalih izposojevališčih mreže (10) se izvaja izposoja gradiva in svetovanje.

Dejavnost knjižnice se financira:

1. Iz javnih virov:

- občini ustanoviteljici (Občina Litija: 73,6 %, Občina Šmartno pri Litiji 26,4 %);
- Ministrstva za kulturo RS (gradivo, nakup IKT – razpisi, pozivi);
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS (financiranje študijskih krožkov)
- druga razpisna sredstva (občine, druga ministrstva).

2. Iz nejavnih virov:

- nejavni prihodki za opravljanje javne službe (lastni prihodki: članarina, zamudnina),
- sredstva sponzorjev in donatorjev,
- prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (oddajanje prostora, prodaja knjig, promocijskih izdelkov).

Poslanstvo Knjižnice Litija in njena vizija

Knjižnica Litija je kulturno, izobraževalno, informacijsko in socialno stičišče. Smo ustanova, ki nudi varen, dostopen in odprt prostor za vse in vsakogar, ne glede na socialni, ekonomski ali verski status.

V skromnih, a prizadevano urejenih prostorskih razmerah, poleg dela v izposoji s svojim proaktivnim delovanjem razvijamo bralno in ostale pismenosti ter izvajamo pester nabor dejavnosti vseživljenjskega učenja za vse generacije, nudimo brezplačen dostop do virov informacij in omogočamo široko odprt socialni prostor za osebno rast in razvoj ustvarjalnih potencialov posameznikov, za demokratično izražanje in razvoj lokalne skupnosti. Do uporabnikov smo odzivni, prilagodljivi, prijazni in strokovni.

Sodelavke in sodelavci delamo v stabilnem delovnem okolju, strokovno rastemo, krepimo kolegalno vzdušje in imamo socialno stabilnost. Kot ustanova s tradicijo sodelujemo pri krepitvi kulturne zavesti in identitete ter ohranjanju dediščine okolja.

S svojim delovanjem spodbujamo kulturni razvoj in napredek družbe. Kot stičišče povezovanja skupnosti se naše ideje in razmišljanja tkejo v sodelovanje z različnimi deležniki znotraj lokalnega okolja in občasno tudi širše v slovenskem prostoru.

Vizija

Knjižnica Litija se usmerja v skupno dobro. Posameznikom in institucijam smo zaupanja vreden partner pri soustvarjanju kulturnega, izobraževalnega, socialnega in ustvarjalnega utripa lokalnega okolja. Pri delovanju se trudimo podpirati **uresničevanje ciljev, interesov in želja** posameznikov in skupin, sledimo zahtevam sedanjosti, trudimo se prepoznati izzive prihodnosti in kot pomembno danost ohranjamo spoznanja preteklosti. Želimo biti prijazna, strokovna, dostopna in spoštljiva ustanova, ki bo obiskovalcem omogočala rast in razvoj ter širila kulturno obzorje, posebno z bralnimi aktivnostmi.

Želimo, da naša podoba zrcali lokalno skupnost, ki se zaveda naše vrednosti in pomena pri uresničevanju svojih razvojnih potencialov in nas pri tem podpira. Z zavzetimi in odgovornimi zaposlenimi si bomo prizadevali za razpoznavnost in primerno umeščenost v okolje.

Kako bomo uresničevali vizijo?

- upoštevali bomo strokovna priporočila,
- zasledovali bomo želje, interese in potrebe uporabnikov,
- dovzetni bomo za pobude in zahteve glede naših storitev iz okolja,
- naš način dela bo kombiniral tradicionalne (dobre) prakse z modernimi, inovativnimi pristopi (predvsem pri promociji branja, širjenju članstva, obisku knjižnic),
- pletli bomo vezi z zagovorniki branja in knjižnice (bralci, ustanovitelji, društvi, donatorji) ter snovali odmevne načine sodelovanja,
- v skupnosti želimo ohranjati svojo prepoznavnost – knjižnica kot ključna ustanova, ki je človeku pomembna v vseh obdobjih življenja.

4

Doseganje zastavljenih ciljev:

Po analizi realizacije zastavljenih ciljev na strokovnem področju ugotavljamo:

- Nakup gradiva izvedemo glede na zastavljene načrte: vsebinska raven (pestrost naslovov, tematik, starostnih nivojev) je odlično izpeljana, prav tako plasiranje gradiva v mreži knjižnice. Količina novosti je občasno deležna kritike zaradi potreb po trenutni trendovski literaturi, vendar se trudimo z dokupi zmanjševati čakalne vrste.
- Kazalci izposoje, obiska in članstva postopno, a vztrajno naraščajo.
- Realizacija programov za spodbujanje bralne kulture je skladna z načrti; okrepitev je potrebna za večjo odzivnost pri mladostnikih.
- Strokovna usposobljenost zaposlenih narašča; izvaja se kontinuirano izobraževanje in aktivno odzivanje na spremembe oz. potrebe razvoja.
- Zaposleni smo motivirani za širjenje bralne kulture med vse generacije, za promocijo dediščine, krepitev skupnosti in vključenosti knjižnice v življenje posameznikov in ustanov.

2. Ključni cilji za leto 2026

Kazalec	
Število ur odprtosti	4.900
Zaloga gradiva	105.000
Nakup/prirast gradiva – brez e-in audio-knjig	3.900
Nakup e-gradiva	1.500
Obisk (fizični)	80.000
izposoja	250.000
Prireditve	250
Člani	4.950

V obdobju stabilnih vrednosti kazalcev ocenjujemo, da so načrtovani cilji realno dosegljivi.

Upravljanje s knjižnično zbirko

Letni nakup gradiv bomo izvajali na podlagi letnega načrta nakupa in skladno s sprejetim Načrtom upravljanja s knjižnično zbirko Knjižnice Litija. Zbirka je količinsko dovolj velika, zato je cilj dopolnjevanja ohranjanje aktualnosti in ažurnosti. Upoštevamo priporočila stroke, nakup pa nadzoruje Ministrstvo za kulturo RS. Strokovni delavci skrbijo za usklajeno razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom, med gradivom za mladino in odrasle. Prav tako ponujajo različne oblike gradiva. Zbirka je raznovrstna in kvalitetna, težave imamo pri njeni postavitvi (neposredni dostopnosti), saj vsega gradiva ne moremo ponuditi v prostem pristopu. Gradivo promoviramo z ustreznimi seznami, dogodki, ki spodbujajo k branju in izposoji, ter individualnim pristopom in svetovanjem.

5

Izboljšanje dostopnosti knjižničnih storitev in razvoj novih storitev

V osrednji knjižnici nas najbolj prizadeva pomanjkanje prostora, saj je uporabnikom na voljo le 414 m² uporabnih površin, te pa so tudi nedostopne za gibalno ovirane uporabnike: stopnice onemogočajo dostop v 1. nadstropje osrednje knjižnice, prav tako v krajevni knjižnici v Šmartnem in v izposojevališču Vače. Prostori so prenapolnjeni s policami, da bi se med njimi lahko normalno gibale večje skupine obiskovalcev (nemogoče za mamice z vozički oz. invalide na vozičkih). Preživljanje prostega časa v knjižnici je omejeno za skupine in tudi za družine.

Naše ustanovitelje bomo aktivno opozarjali na reševanje prostorske problematike oz. iskanje dolgoročne rešitve za to.

Z dostopnostjo knjižničnih rešitev so povezane tudi digitalne rešitve, razne novosti, ki omogočajo splošno dostopnost gradiva in storitev - (paketi, storitve na daljavo, dostopnost e-gradiva itd.) V knjižnici sledimo dobrim praksam in jih skladno z možnostmi uvajamo v našo ponudbo in s tem uporabnikom približujemo kulturo oz. dostopnost do informacij in znanja.

Notranja organiziranost in kadri

Notranja organiziranost in potek dela so utečeni, zaradi razgibane dejavnosti in dela na terenu so kadri izredno racionalno razporejeni, prav tako dejavnosti načrtujemo le ob predpostavki, da nemoteno teče izposoja in informiranje bralcev in bralk. Ob odsotnosti strokovnega delavca so nujna

premeščanja (po potrebi se v delovni proces informiranja oz. izposoje vključijo tudi informatik, poslovna sekretarka, direktorica. Delo izvajamo izredno racionalno v dveh izmenah, na štirih lokacijah. V enoti koleksijska potujoča knjižnica (13 izposojevališč) naše delo dopolnjevamo s sodelovanjem učiteljic v PŠ ter z dvema zunanjima sodelavkama.

Skrbeti želimo za primeren izobrazbeni nivo zaposlenih strokovnih delavcev, zato bomo postopoma delovna mesta, sistemizirana na VI. In V. tarifnem nivoju spreminjali v VII/1 tarifni nivo. Spreminjanje bomo uskladili s sistemizacijo (ki jo bo potrebno spremeniti) in s finančno podporo oz. z odobritvijo kadrovskega načrta s strani ustanoviteljev.

Sodelovanje in promocija

Knjižnica pri izvajanju svojega poslanstva sklepa mnoga zaveznitva in povezave. Cilje dosežemo v sodelovanju z društvi, ustanovami in posamezniki. Pobude dajemo mi, ali pa se odzivamo povabilom k sodelovanju.

V letu 2026 bomo največ naših prizadevanj usmerili v posodabljanje naše dejavnosti v smislu angažiranje lokalne skupnosti za prostorsko rešitev osrednje knjižnice. Prepričani smo, da bomo lahko knjižnično dejavnost postavili v ospredje pozornosti širše lokalne skupnosti in opozorili tudi na aktualne potrebe sodobnega bralno ozaveščenega uporabnika knjižnice, ki ga lahko nudi le sodobno opremljena in dovolj velika osrednja splošna knjižnica.

3. FINANČNO POSLOVANJE V LETU 2026

Načrtujemo javna sredstva, ki so potrebna za plače, materialne stroške s storitvami (ki zajemajo tudi izvedbo programa širjenja bralne kulture) ter investicije po občinah ustanoviteljih:

OBČINA LITIJ	plan 2026
Redna dejavnost (plače, mat. stroški in storitve)	445.000
nakup gradiva	42.000
investicije in oprema	10.000
skupaj	497.000

OBČINA ŠMARTNO PRI LITIJ	plan 2026
Redna dejavnost (plače, mat. stroški in storitve)	160.000
nakup gradiva	15.000
investicije in oprema	4.000
skupaj	179.000

Načrtujemo še namenska sredstva Ministrstva za kulturo RS za gradivo, investicije in sredstva Ministrstva za vzgojo in izobraževanje za izobraževanje odraslih skupaj v vrednosti 43.200 EUR ter približno 27.000 EUR lastnih sredstev.

Knjižnica je pred sprejemanjem občinskih proračunov oddala oceno potrebnih sredstev, vendar naš finančni načrt ni usklajen s sprejetim proračunom občine Litija za leto 2026. Z Občino Litija bo potrebno doseči dogovor za povečanje sredstev pred podpisom pogodbe o financiranju našega zavoda, saj v sprejetem proračunu ni zagotovljenih dovolj sredstev za nemoteno poslovanje (sredstva za plače).

	OBČINA LITIJ	plan 2026 drugo branje	plan 2026 Knjižnica Litija	razlika
	Knjižnica Litija	408.850	445.000	36.150
413300	tekoči transferji plače	280.700	310.250	29.550
413301	tekoči transf. Prispevki za plače	41.700	46.850	5.150
413302	tekoči transf. Blago in storitve	82.000	82.950	950
413310	tekoči transf. Premika KDPZ	4.450	4.950	500
	nakup gradiva	42.000	42.000	-
	investicije in oprema	10.000	10.000	-
	skupaj	460.850	497.000	36.150

Natančnejša razporeditev prihodkov in odhodkov je v prilogi Finančnega načrta 2026, ki ga je strukturirano pripravila računovodja v zadnjem delu tega dokumenta.

7

4. Program dela za Knjižnico Litija v letu 2026

Dejavnost knjižnice je namenjena uporabnikom. Zagotavlja jim:

- pod enakimi pogoji vsestransko uporabo vsega knjižničnega gradiva in informacijskih virov,
- dostopnost do vsega knjižničnega gradiva,
- brezplačno udeležbo na prireditvah,
- ustrezen obratovalni čas knjižničnih enot.

Program širjenja bralne kulture je osredotočen na ohranjanje članstva, pridobivanje novih, predvsem mladih, članov in širjenja splošne kulture v skupnosti.

Knjižnično dejavnost bomo v javnosti utrjevali kot pomembno oz. temeljno za kvalitetno življenje posameznika in skupnosti, v povezavi s tem bomo močno poudarjali zagon aktivnosti za razrešitve prostorske stiske osrednje knjižnice v Litiji.

4.1 UPRAVLJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE

4.1.1 Temeljna zbirka

Knjižnica Litija ima knjižnično zbirko, ki vsebuje okoli 106.000 enot knjig, periodike in neknjižnega gradiva, ki se vsako leto s prirastom oplemeniti. Kljub rednemu odpisu se obsežnost zbirke nezadržno povečuje, v prosti pristop lahko tako umeščamo le izbran del zbirke, vse več pa je v skladišču.

Težava se kaže v nepreglednosti postavitve gradiva, ki v utesnjenih prostorih ne pride do svoje izraznosti, funkcionalnosti. Poleg tega gradivo pogosto premeščamo, da knjižnico ohranjamo urejeno.

Največje pozornosti so deležne novosti in z njimi povezano: načrtovanje, nabava, obdelava in ustrezna razporeditev v mreži. Obrat gradiva je bil v letu 2024 2,5. Vsekakor si želimo, da bi bilo čim več gradiva v prostem pristopu, torej takoj na voljo uporabnikom.

Temeljna zbirka je dovolj velika oz. celo večja od priporočil standardov (imeli naj bi 4 izvode knjig/1000 prebivalcev, naša knjižnica jih ima skoraj 5). V postopkih pregledovanja, vrednotenja in odločanja bomo izločali od 3.000 do 3.500 izvodov knjig (stare, iztrošene knjige, tudi pogrešane).

V letu 2026 načrtujemo izvedbo inventure celotnega knjižničnega gradiva - knjižnice bodo zaprte 16., 17. in 18. aprila.

4.1.2 Nabava in obdelava knjižničnega gradiva

Knjižnica dopolnjuje temeljno zalogo z nakupom, darovi in zamenjavo.

Bistvenega pomena za kvaliteto, pestrost in količino potrebnih enot v zbirki je nakup novega gradiva.

To je tudi najpomembnejši projekt knjižnice; skrbno ga načrtujemo in izvajamo – skrbimo za namensko porabo virov sredstev.

Darove namenimo za zamenjavo obrabljenega in poškodovanega gradiva, nekaj jih uporabimo za spodbujanje bralne kulture. **Za zamenjavo** izvodov (z nakupom ustreznega naslova) poskrbijo člani v tistih primerih, ko izgubijo gradivo.

Nakup je opredeljen v dokumentu **Letni načrt nakupa gradiva 2026** (objavljen na domači strani knjižnice). V skladu z njim smo v novembru oddali vlogo na javni poziv za nakup knjižničnega gradiva; odločbo prejmemo v februarju ali marcu, sredstva pa najverjetneje v aprilu 2026.

Standardi predpisujejo, da ima knjižnica ustrezen prirast gradiva, če kupuje 250 knjig/1000 prebivalcev letno oz. 25 enot neknižnega gradiva na 1000 prebivalcev. Minimalni pogoji nakupa gradiva so 150/1000.

Knjižnica Litija je skladno s finančnimi zmožnostmi pripravila vlogo za 3.500 enot gradiva, kar pomeni 162 enot na 1000 prebivalcev.

Nakup smo načrtovali za celotno mrežo – z vsemi vključenimi financerji – v načrt niso vključene e-knjige in zvočne knjige, seveda pa bomo omogočili tudi dostop vsaj do 100 novih licenc audio knjig. Za e-knjige pa omogočamo čim širšo dostopnost, oz. tiste licence, za katere je izražen interes; to pa je že blizu 2.500 naslovov.

Letni nakup 2026	Litija	Potujoča	Šmartno	Skupaj
Število prebivalcev	15.709	/	5.699	21.408
Knjižno gradivo (knjige in revije)	2.110	608	746	3.464
Neknjižno gradivo	25	/	/	25
Skupaj enot - izvodov	2.135	608	746	3.489
Načrtovana vsota	55.221	15.747	19.290	90.258
Načrtovana poprečna cena	25,87	25,87	25,87	25,87
Delež občin 63%	32.810	12.418	11.772	57.000
Delež državnega proračuna 26%	16.305	1.385	5.568	23.258

Lastni delež 11%	6.106	1.944	1.950	10.000
------------------	-------	-------	-------	--------

Čeprav nakupu namenimo nekaj več sredstev, kupujemo približno enako količino gradiva, saj se povprečna cena vsako leto poviša.

Cilj nakupa gradiva je članom knjižnice omogočiti dostop do kvalitetnih, raznovrstnih in pestrih naslovov gradiv, ki pokrivajo raznovrstne potrebe in želje. Pri tem nas usmerjajo strokovni kriteriji in določena razmerja med stroko in leposlovjem ter razmerja med mladinskim in odraslim gradivom. Knjižnica nakupu gradiva nameni tudi lastni delež sredstev, da lahko povečamo količino nakupa.

Obdelava gradiva (vsebinska: vpis, katalogizacija, razporejanje ter zaščita, oprema) poteka v osrednji knjižnici za celo knjižnično mrežo. Občini ustanoviteljici po razmerju financirata tudi delovanje tretje enote – potujoče knjižnice, ki deluje v krajevnih središčih na območju obeh občin – gradivo te izposojamo v premičnih zbirkah na 13 lokacijah.

4.1.3 Domoznanski oddelek

Za domoznanski oddelek Knjižnice Litija je pomembno nadaljnje dopolnjevanje z gradivom (novi izidi, iskanje po bukvarnah in spremljanje zasebnih zbirk) in skrb za zbirko:

- pridobivanje, digitalizacija in katalogizacija domoznanskega gradiva;
- digitalizacija gradiva iz zasebnih zbirk in promocija (za uporabo) teh zbirk javnosti;
- nakup pomembnih publikacij za knjižnico (izvirniki, faksimili, ponatisi, prevodi);
- pisanje in publiciranje zgodb in vsebin, ki so povezane z našim območjem oz. osebnostmi.

Drugi vsebinski načrti domoznanskega oddelka 2026:

- nadaljevanje z vnosom osebnosti na bibliografski leksikon osrednje Slovenije **OBRAZISRCASLOVENIJE.SI** in vnosov na portal Kamra – v zvezi s tem posodabljanje podatkov
- izdaja tematske številke revije Regrat (ob nedavni 140. obletnici Bralnega društva Litija)

Pozorni bomo na obletnice posameznih dogodkov iz naše zgodovine; nanje bomo opozarjali z dogodki, priložnostnimi razstavami, objavami in naznanili. Nekaj že znanih tematik:

- Obletnica smrti akad. slikarja Jožeta Megliča;
- 90 letnica rojstva častnega občana Jožeta Dernovška (sodelovanje pri zbiranju spominov in gradiva o življenju in delu v lokalni skupnosti in širše)
- Tomazinov pohod na Zasavsko sveto goro; zadnja nedelja v aprilu – povezava s PD Litija,
- Valvasorjev pohod, september; Grum in Šmartno - avgust (125-letnica rojstva).

4.1.4 Izposoja gradiva

Izposoja knjižničnega gradiva in s tem branje bomo spodbujali s promocijami novostmi, izpostavljanjem posameznih avtorjev, ki so zelo iskani in znani (srečevanja in pogovori), pripravljali priporočilne sezname naslovov (bralne značke, tematski seznam – obletnice, nagrade, različne priložnosti in dogodki). Za rast izposoje si bomo prizadevali tudi s pridruženjem k raznim akcijam in nacionalnim programom za mlade in odrasle. Prizadevali si bomo, da bo uporabnikom na voljo gradivo, ki ga potrebujejo za delo, izobraževanje in kulturno rast (dovolj izvodov). Izposoja oz. dostopnost do gradiv bomo spodbujali tudi z uporabo paketnikov in samostojno uporabo knjižnice na

daljavo (rezervacije, naročila...). Mlajše aktivne zaposlene bomo spodbujali k uporabi cobiss-ele (e-knjige).

Cilj: doseči vsaj 235.000 izposoje na dom (v letu 2024 je bila realizacija 230.000)

4.1.5 Informacijska služba

Ta osnovna (brezplačna) storitev knjižnice zagotavlja uporabnikom poznavanje knjižnice in njenega delovanja, posredovanje informacij in bibliopedagoško delo oziroma usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice (učenje za uporabo javnih katalogov oz. iskanje gradiva, posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva, priprava seznamov, itd.).

Novih načrtov, povezanih z informacijskim delom nismo zastavili, se pa zaposleni v knjižnici kot informatorji hitro prilagajamo spremembam in s tem tudi prilagodimo svoje delo.

Na drugi strani pa se usposabljammo za celovito individualno komunikacijo z uporabniki, ki vse bolj cenijo osebni pristop, celovito obravnavo povpraševanja in priprave virov. Pomagamo tudi pri 'zagatah', ki niso povezane s knjižničnimi viri: prijave v sisteme, rokovanje s telefoni in drugo IKT, pridobivanjem informacij (iskanje razpisov, pisanje vlog, itd.).

4.1.6 Člani, uporabniki

Aktivni člani so tisti člani, ki si vsaj enkrat letno izposodijo gradivo in plačajo članarino (razen mladih in oproščenih), seveda pa uporabljajo tudi druge storitve knjižnice.

V letu 2024 smo imeli 4880 aktivnih članov, to je dobrih 22 % občanov. Realno je pričakovati, da bi v letu 2026 imeli 4.950 aktivnih članov.

Dvigovanje ravni članstva in obiskovanja knjižnice pomeni, da se dviga kulturna raven in percepcija ljudi (predvsem mladih družin) glede pomembnosti branja v njihovem življenju. Nekaj na to gotovo vpliva 'nacionalni' trend, občja zavest o kulturni participaciji, lokalna domača knjižnica pa gotovo ima pomemben vpliv, ki ga je sicer težje izmeriti, a ga je ob navadah uporabnikov in življenjskem utripu že moč občutiti.

Predvsem je pomembno, da vključujemo družine in mlade in tako dolgoročno skrbimo za vzgojo bralcev in bralk in seveda splošne bralne kulture oz. nivoja.

UPORABNIKI naše storitve uporabljajo, ni pa nujno, da si tudi izposojajo gradivo (lahko le berejo v čitalnici, pridejo na prireditve, kopirajo dokumente, dostopajo do naših zbirk na spletu itd.) – ni pa zavezujoče, da so naši člani.

Uporabniki računalnike knjižnice uporabljajo vse manj, vse pogosteje pa ob obisku uporabljajo svoje naprave. Teh bi bilo še več zaradi študijskih oz. učnih potreb, če bi imeli primeren prostor (zasebnost).

Pozorni smo tudi na naše virtualne uporabnike, ki obiskujejo domačo stran, portal Kamra z domoznanskimi zgodbami, bibliografski leksikon in dostopajo do vsebin na oddaljen način (periodika, zbirke podatkov...).

Po analizah minulega leta lahko sklepamo, da nas bo na virtualen način zaradi knjižnične dejavnosti obiskalo med 70 in 80 tisoč uporabnikov.

4.2 Izboljšanje dostopnosti knjižničnih storitev in razvoj novih storitev za uporabnike

Osnovni pogoj za najosnovnejšo dostopnost je primeren prostor brez arhitektonskih ovir, česar pa osrednja Knjižnica Litija ne izpolnjuje.

Uporabnikom je na voljo le 414 m² prostorov, novih polic z gradivom ni mogoče dodati, oddelki so povsem zapolnjeni, dostop je dostikrat otežkočen. Predvsem pa je problematičen dostop do gradiv v 1. nadstropju, saj do njega vodijo le zavite stopnice in je za gibalno ovirane onemogočen.

V letu 2023 je bila imenovana delovna skupina za iskanje prostorskih rešitev za osrednjo knjižnico v Litiji, v kateri so predstavniki občin ustanoviteljic, predstavniki knjižnice in predstavniki sveta zavoda. Do leta 2025 se je našla le ena potencialna rešitev (najem in obnova trgovine Centromerur), vendar se pogovori o tem niso nadaljevali, druge možnosti oz. rešitve pa se niso iskale.

Osrednja knjižnica v Litiji potrebuje:

- ustrezen dostop do prostorov in do vseh gradiv – tudi za gibalno ovirane,
- ustrezne sanitarije,
- prostore za mirno učenje (študijske celike oz. čitalnice),
- več prostora za mladostnike in otroke (ločena po starostnih stopnjah),
- večjo časopisno čitalnico,
- prostornejši sprejemni prostor z izposojevalnim pultom (obiskujejo nas ljudje na invalidskih vozičkih in mamice z otroškimi vozički),
- večji prireditveni prostor, ki je na voljo za različne oblike in število obiskovalcev,
- več kot 1.200 m² primerno opremljenega prostora za knjižnično dejavnost (ker je to standard za knjižnico z 10.000 potencialnimi uporabniki – mi jih imamo 21.000 – delujemo pa na 660 m²).

11

Obstoječ objekt knjižnice v Litiji in objekt krajevne knjižnice v Šmartnem potreujeta skorajšnjo tudi energetska sanacijo (izolacijo podstrešij) in zamenjavo načina ogrevanja.

4.2.1 Čas odprtosti za uporabnike oz. obratovalni čas

	Redna odprtost tedensko	Skupaj 10 mesecev	Poletna odprtost tedensko	Poletna odprtost (julij, avgust)	Skupaj
Litija	53	2140	34	272	2420
Šmartno	28	1120	27	216	1336
potujoča					
Vače	8,5	340	3	24	365
Gabrovka	6,5	260	3	24	285
ostale knjižnice (v šolah)	12	486	1	8	494
	107	4.346	69	544	4900

Odprtost knjižnic v letu 2026 se ne bo spreminjala. Z obstoječimi kadri širitve ne načrtujemo, ker s sočasnostjo odprtosti ni mogoče izvajati drugih strokovnih opravil (delo z uporabniki, programi in projekti, domoznansko delo, delo z gradivom). Odprtost je načrtovana skladno s pregledom frekventnosti obiskovanja v preteklih letih. Odprti smo dovolj oz. več kot določa Uredba o minimalnih pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti: za osrednjo knjižnico 45 ur/teden, za krajevno 20 ur/teden, za potujočo knjižnico 20 ur na teden).

Poletna meseca julij in avgust sta prilagojeno odprta, tako da zaposleni lahko koristijo pretežen del letnega dopusta.

Izjeme v odprtosti v letu 2026:

V skladu s Pravilnikom o delovnem času Knjižnice Litija na dan pred praznikoma 24. december in 31. december velja za uporabnike obratovalni čas sobote (7:30 – 12:20). Zaposleni so na delovnem mestu prisotni od 7. do 14. ure.

Knjižnica Litija in Šmartno pri Litiji bosta zaprti en delovni dan (določimo ga ali v avgustu ali septembru), zaradi strokovnega izpopolnjevanja; gre za strokovno ekskurzijo, kjer zaposleni obiščejo eno ali dve knjižnici, spoznajo dobre prakse strokovnega dela med kolegi.

Če je dela prost dan **na petek**, se sobotno dežurstvo v osrednji knjižnici ne izvaja (skladno s Pravilnikom o delovnem času Knjižnice Litija).

Sobotno delo v osrednji knjižnici v Litiji se obravnava kot dežurstvo; v službi sta dva zaposlena. Sobotno dežurstvo strokovni delavci praviloma izvajajo enkrat mesečno, po potrebi delajo tudi tehnični delavci (informatik, čistilka, direktorica, poslovna sekretarka).

Knjižnica Litija bo **zaprta tudi 16., 17. in 18. aprila zaradi izvedbe inventure**. Pri izvedbi sodelujejo vsi zaposleni, po potrebi tudi več kot 8 ur na dan.

12

OBRATOVALNI ČAS – URNIK ODPRTOSTI 2026

REDNI

Dan	Knjižnica Litija	Knjižnica Šmartno
Poned.	10.00 – 19.00	08.00 – 15.00
Torek	10.00 – 18.00 (prireditve)	12.00 – 19.00
Sreda	10.00 – 19.00	ZAPRTO
Četrtek	08.00 – 19.00	12.00 – 19.00 (prireditve)
Petek	08.00 – 19.00	08.00 – 15.00
Sobota	07.30 – 12.30 (dežurstvo)	-
Skupaj	53,00	28,00

Kolekcijska potujoča knjižnica

Kolekcija	2026	Ure na teden
Polšnik	Šola nižja stopnja	1
Gabrovka	Torek: 10-14:30 ure Petek: 17-19 ure	6,5
Javorje	Torek: 17-18, Petek 9:30 – 10	1,5
Jevnica	Šola nižja stopnja	1
Sava	Šola nižja stopnja	1
Vače	Ponedeljek 15-19 Sreda 10-14.30	8,5

Primskovo	Šola nižja stopnja in vrtec	1
Št. Poljane	Šola nižja stopnja	1
Kostrevnica	Šola nižja stopnja	1
Hotič	Šola nižja stopnja	1
Dom Tisje	Knjižnica ob potoku	1
Kresnice	Šola nižja stopnja	1
Skupaj odprtost:		25,5

Poletni obratovalni čas velja za mesec julij in avgust:

Dan	KNJIŽNICA LITIJ	KNJIŽNICA ŠMARTNO
Ponedeljek	12.00 - 19.00	12.00 – 19.00
Torek	08.00 - 14.30	08.00 – 14.30
Sreda	08.00 - 14.30	ZAPRTO
Četrtek	12.00 - 19.00	12.00 – 19.00
Petek	08.00 - 14.30	08.00 – 14.30
Sobota	zaprto	zaprto

Potujoča knjižnica med poletnimi počitnicami deluje tudi v izposojevališčih Gabrovka in Vače; odprti bosta enkrat na 14 dni po 2 uri na teden. Enkrat mesečno bo knjižnica odprta tudi v Javorju. Druga izposojevališča so zaprta, ker so vezana na odprtost šol.

4.2.2. Prilagajanje prostorov knjižnic potrebam uporabnikov

13

Utesnjenost knjižničnih prostorov v Litiji ni problematična zgolj ob priložnostih, ko nas obiskuje veliko število ljudi, pač pa nam premajhni prostori onemogočajo razvijati nove dejavnosti oz. prilagajanje knjižnice novim navadam obiskovalcev.

Prostori ne dopuščajo varnega vertikalnega gibanja starejšim, gibalno oviranim, otrokom in invalidom; tudi horizontalno gibanje je omejeno (vozički, pripomočki oz. nasploh srečevanja med policami). Rešitev ne vidimo več; neprestano umikamo gradivo iz prostega pristopa v skladišča, kjer bi moralo biti le gradivo, ki je namenjeno izmenjavi v potujoči knjižnici.

Knjižnica postaja nepregledna in neurejena: uporabniki pravijo, da imamo labirinte.

4.2.3 Delo z uporabniki

Splošne knjižnice so v okviru javne službe dolžne organizirati tudi posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture¹.

Načrtujemo spodbude za obiskovanje knjižnice in širjenje bralne kulture, predvsem za mlade, saj opažamo, da si mladi izposojajo precej manj gradiva kot odrasli.

PROGRAM ZA MLADE DO 15. LET

Med ciljno publiko naši bralcev je okoli 5000 mladih do 15. leta starosti.

Knjižnično dejavnost izvajajo tudi šolske knjižnice, mi pa jo dopolnjujemo oz. smo ključni na področju predšolskega obdobja in pričetkov opismenjevanja v krogu družine. Skrbeli bomo tudi za utrjevanje bralne kulture med učenci osnovnih šol.

¹ Vse prireditve v knjižnici morajo biti v skladu z Zakonom o knjižničarstvu in v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah v knjižnicah brezplačne.

V letu 2026 bomo izvajali:

Ure pravljic, ki so uveljavljena in zelo obiskana oblika promocija branja oz. privajanja na branje; otroci nas obiskujejo v prostorih knjižnice, pripovedi oz. predstavitvi pravljice sledi ustvarjanje in pogovarjanje o zgodbi.

Občasno vzporedno z uro pravljic staršem predstavimo knjižne novosti oz. igrače in načine uporabe le teh, pa tudi priročnike za utrjevanje branja oz. jim bomo na voljo za vprašanja in pogovore o branju.

Igralna srečanja s knjigo ponujamo otrokom oz. družinam otroka pred drugim letom starosti za namen spoznavanja knjige in knjižničnega okolja. Otroci do drugega leta še ne zmorejo pozornosti na urah pravljic, bi jih pa radi navezali na ambient in vzdušje knjižnice. Staršem ob obisku predlagamo posebno gradivo, ki je primerno igralnim oz. spoznavnim trenutkom s knjigo.

VRTEC NA OBISKU V KNJIŽNICI

Predstavitveni ogled knjižnice s pravljlično uro, mesečni obiski skupin po dogovoru, ustvarjalna delavnica s pomočjo knjige – v obeh enotah knjižnice. Obiski so namenjeni prvim poučnim pedagoškim uram in navezavo otrok na knjige in branje. Vrtce spodbujamo tudi k samostojnim obiskom knjižnice, izposoje gradiva in prebiranja pravljic v knjižničnem ambientu.

OBISK KNJIŽNIČARKE V VRTCU

Ta oblika dela je priljubljena pri vrtcih, ki so oddaljeni od krajevnih središč in težje obiščejo knjižnico. Po dogovoru vrtčevske skupine obišče knjižničarka; tematske urice s pravljico in knjižno vzgojo. Za knjižnico je sicer pomembnejši obisk v knjižničnih prostorih, a tudi ta oblika je dobrodošla in širi bralno kulturo med predšolskimi otroki.

Knjižnica ciklično (tedensko) pripravlja tematsko in starosti primerno gradivo za vrtce, ki osvajajo nova znanja in zgodbe.

UGANKA MESECA – poteka dopisno; enkrat na mesec za mlade reševalce sestavimo uganko in jo razpošljemo v vse osnovne šole, podružnice in obe enoti knjižnice. Ob koncu meseca izžrebamo 3 reševalce in jim podelimo knjižne nagrade.

ŠOLA NA OBISKU V KNJIŽNICI (biblio-pedagoška ura)

Vsak šolski razred naj bi vsaj enkrat letno organizirano obiskal splošno knjižnico, kjer bomo poudarjali predvsem njihovo samostojnost in učenje za uporabo virov (tako elektronskih kot knjižnih). Osnovne šole vsako leto pozivamo k uporabi knjižnice, prav tako da obiske programirajo v svoj učni načrt. Pozivamo k obiskom in navajanju na knjižnico pred 4. razredom. Ponudimo tudi tematske učne ure, ogled razstave in druge obogatitve učnega procesa - odziv variira glede na pedagoške delavce.

GOST(I) V KNJIŽNICI

V Litiji, Šmartnem ali enoti kolekcijske potujoče knjižnice (pesnik, pisatelj v knjižnici, ilustrator, nenavadni ustvarjalec – spodbujanje strpnosti, etičnosti med otroki). Prireditve vežemo na obletnice, spominske dneve (Andersenov dan, svetovni dan knjige, Prešernov rojstni dan, itd., šolski projekti, nacionalni projekti). Povezujemo jih s knjigami.

KNJIŽNIČARKA NA OBISKU V ŠOLI

Podružnične šole so zaradi omejenih sredstev in časa knjižnico občasno zaprosile za obisk knjižničarke-pravljicarke. Na tak način skušamo približati branje in knjige učencem, ki imajo manj priložnosti za obiskovanje knjižnice. Predstavljamo knjižne novosti, izbrano tematiko, ki jo obravnavajo, obvezno povemo (preberemo) zgodbo.

BRANJE S TAČKAMI POMAGAČKAMI

Program, ki ga izvajamo z Društvom Tačke pomagačke, je namenjen oklevajočim bralcem, otrokom z bralnimi težavami. Enkrat tedensko med šolskim letom v knjižnici v družbi s kužkom bereta dva otroka. Termini so polno zasedeni; vodnica s terapevtskim kužkom je domačinka (učiteljica).

POVEZOVANJE z drugimi ustanovami**POVEZOVANJE VRTCEV IN OSNOVNIH ŠOL S KNJIŽNICO**

- priprava prireditve, razstave oz. izvajanje različnih dejavnosti (srečevanje z gosti) v knjižnici ali v vrtcu/šoli;

POVEZOVANJE Z DRUGIMI JAVNIMI ZAVODI NA OBMOČJU OBČIN (za odrasle in otroke):

- Glasbena šola Litija-Šmartno (priprava skupnih prireditev), ZKMŠ Litija, JSKD Ol Litija in JZ Bogenšperk.

LITERARNE IN LIKOVNE DELAVNICE za mlade potekajo občasno, spremljamo različne literarne razpise in spodbujamo k sodelovanju.

»RASTEM S KNJIGO«

V sodelovanju z Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za šolstvo ter javno Agencije za knjigo – naj bi knjižnico obiskali vsi sedmošolci na našem območju, pridružujejo se jim še prvi letniki gimnazije. Ob predstavitvi knjižnice naj bi spoznali tudi avtorja in prejeli knjigo v dar. Obiske načrtujemo povezani s šolami, dogovorimo se za predstavitev domačega avtorja, ustvarjanje povezano z branjem in knjigami in dosežke domoznanskega delovanja.

15

BRALNA ZNAČKA

Knjižnica Litija bo projekt Društva Bralna značka podpirala s pripravo priporočilnih seznamov knjig, povečanim nakupom izvodov knjig in možnostjo poročanja o prebranem gradivu. Branje bomo intenzivneje spodbujali v projektu Družinskega branja. Mlade spodbujamo k sodelovanju z zaključno nagrado: ogledom kvalitetnega filma v domačem kraju. O vsebini se uskladimo, dogovorimo s šolskimi knjižničarkami.

CICI BRALNA ZNAČKA

Knjižnica Litija bo pripravljala bralne sezname knjig in povečan nakup izvodov knjig v svojih knjižnicah za predšolsko bralno značko. Branje v predšolskem obdobju bomo intenzivneje spodbujali v projektu Družinskega branja, v okviru razpisanih ustvarjalnih delavnic.

TAČKOV FESTIVAL

Festival je tradicionalen (sodelovanje z ZKMŠ), pridruži se še Glasbena šola Litija-Šmartno, izvedli ga bomo v prvem junijskem tednu (6. do 10. junij). Želimo ohraniti privlačnost festivala in kvaliteto vsebin: načrtujemo druženja s skupinami, kužki, kulturnimi dejavnosti, natečajem, zabavo z glasbeno skupino in drugim pestrim dogajanjem. Pri tem se usklajujemo s partnerji pri izvedbi.

TAČKOV KNJIŽAKELJC

Projekt, namenjen prvošolcem obeh občin. Ob vpisu v knjižnico prejmejo posebno vrečko (žakelj), z njo pa še kazalko, izkaznico in darila, ki spodbujajo k obiskovanju knjižnice in izposojanju gradiva. Taček spodbuja pri branju.

PROGRAM ZA SREDNJEŠOLCE

Vsak letnik Gimnazije Litija naj bi splošno knjižnico obiskal vsaj enkrat letno in se seznanil z njenim delovanjem v okviru knjižnično-informacijskega sistema Slovenije. Pritegnili smo jih k projektu Rastem s knjigo, dogovorimo se za obisk literarnega ustvarjalca. Z gimnazijci in njihovo šolsko knjižnico predstavljamo našo splošno knjižnico (samostojna uporaba, info opismenjevanje); organiziramo srečevanja z avtorji, prevajalci in obiske splošne knjižnice. Želimo jih pritegniti tudi k aktivnemu sodelovanju oz. puščanju sledi v okolju (knjigobežnice, prostovoljstvo).

Ob obisku gimnazijcev poudarjamo:

- samostojno iskanje informacij o gradivu, ki ga ima knjižnica, in o gradivu, do katerega ima knjižnica dostop,
- uporabo vzajemnega kataloga in drugih baz podatkov – opozorimo na oddaljen dostop do več informacijskih zbirk,
- uporabo pripomočkov, ki so v javni uporabi v prostorih knjižnice.

V letu 2026 želimo mladim (dijakom oz. zaključnemu razredu osnovnošolcev) ponuditi sodelovanje pri delavnici kreativnega pisanja, povezanem z izzivi branja. Za izvedbo se dogovarjamo z zunanjo sodelavko, projekt pa želimo prijaviti na razpis neformalnega učenja.

PROGRAM ZA ODRASLE

Prireditve knjižnice so pomemben del kulturne ponudbe v našem okolju, saj povezujejo ustanove in posameznike, hkrati pa širijo obzorje. Pripravljali bomo:

- **večerne predstavitve knjig** - gostimo znana imena slovenske pisateljske/pesniške ustvarjalnosti, pa tudi domače ustvarjalce s področja umetnostnih in neumetnostnih besedil; krajše predstavitve knjižnih novosti z branimi odlomki in predstavitev recenzije bomo izvajali spletno;
- **predavanja** s področja domoznanstva in zanimivostih našega območja;
- **Kar znaš, to veljaš** – predstavljamo spretnosti, obrti in poklicne kariere naših občanov in občank (v obeh knjižnicah) – kot nadgradnja projekta Zanimiva znanost - promocija poučne literature in domoznanstva in znanj ter izkušenj; poskusno srečanje bomo pripravili v pomladni sezoni leta 2026;
- **razstavna dejavnost** - popularizacija našega rednega dela in fondov, domoznanstva, pomembnih obletnic; umetniške razstave – Litija in Šmartno; umetniške razstave polepšajo, dopolnjujejo literarno umetnost;
- **potopisna predavanja s projekcijami** - v enotah Litija in Šmartno pri Litiji;
- **bralne urice** za varovance Doma Tisje (mesečni obiski doma starejših občanov na obeh lokacijah);
- srečevanje ob knjigah z gojenci **Varstveno delovnega centra Litija** (enkrat mesečno);
- **»knjiga na dom«** - **ponudba izposoja na dom starejšim prebivalcem, gibalno oviranim, bolnim, osamljenim** - v okviru tega projekta razvijamo socialno funkcijo knjižnice; uslužbenci knjižnice ali prostovoljci uporabnikom, ki ne morejo sami v knjižnico, prinesejo gradivo na dom (predhodno telefonsko usklajevanje);
- **točka za vseživljenjsko izobraževanje** – glede na izražen interes se izvaja v obliki predavanj za skupine, še pogostejše pa individualnih srečevanj, kjer knjižničarji pomagamo z osvajanjem različnih (informacijskih) znanj;
- **Skrb za knjigobežnice v Občini Šmartno pri LITJI** – (Primskovo, Šmartno, Bogenšperk) in Občini Litija (Stavbe, park ob Savi, Vače, Gimnazija, Dole)
- **Srečevanja v Bralnem klubu** – z mentorico Stanko Hrastelj. Tudi širjenje članstva, saj je sodelovanje v klubu pogojeno s članstvom v knjižnici.
- **Družinsko branje** – projekt, ki družine povezuje pri obiskovanju knjižnice, skupnem branju in pogovarjanju o prebranem ter z doživljanjem kvalitetnih 'terenskih' in doživljajskih vsebin,

povezanih z branjem, osebnostmi, veščinami. V letu 2026 bomo družine skušali animirati za sodelovanje v ustvarjalnih delavnicah z ilustratorko, pripovedovalko, etnologinjo.

- **Delovanje knjižnice semen** – februar 26 – november 26. Izposojanje zbranih semen in promocija gradiva, ki podpira znanje o vrtnarjenju in vzgoji rastlin. Povezano tudi s širjenjem članstva in socialnim mreženjem, saj bo pogoj za izposojanje članstvo v knjižnici.

SODELOVANJA:

- **Približevanja** (v sodelovanju z ZKMŠ enkrat mesečno gostimo zanimive in znane Slovence in Slovenke). Možni so še drugi skupni nastopi in organizacije prireditev, projektov, na katere se odzivamo.
- **Sodelovanje z društvom U3** – članom nudimo upravne prostore, prostor za srečevanja, administrativno pomoč in delno tudi materialno pomoč za izvedbo nekaterih programov. Trenutno pri nas poteka tečaj angleščine.
- Sodelovanje z drugimi društvi in združenji (invalidi, upokojenci, diabetiki, Lila, JSKD, ZKD Šmartno, Dom Tisje, Glasbena šola Li-Šm, Občina Litija, Občina Šmartno, Grad Bogenšperk, Mladinski center Litija – priprava skupnih projektov, prireditev, delavnic, srečanj); knjižnica pomaga pri organizaciji prireditev (s pripravo vsebine, s pomočjo kadrov, s prostorom, z drugimi materialnimi viri).
- **Metri naše dediščine** – skupni (simbolni) naslov za vse oblike druženja, kjer je osnova dediščina (knjige, osebnosti), ki se zgodijo na terenu; ponudimo jih zaključenim skupinam, šolarjem, ljubiteljem dediščine in zgodovine:
 - spominski Tomazinov pohod na Zasavsko sveto goro (zadnja nedelja v aprilu) – v sodelovanju s PD Litija; izvedba se načrtuje kot individualni obisk;
 - sprehod po Grumovem Šmartnem (avgust); dejavnost za ohranjanje spomina na književnika in hkrati zanimivosti kraja (sodelovanje z JZ Bogenšperk).
 - Valvasorjev krožni pohod po posestvih polihistorja; knjižnica sodeluje s predstavitvijo vsebine na terenu.
 - Zgodbe šmarskih hiš – vsebinski sprehodi po Šmartnem ob priložnostih, ko se v kraju dogajajo sejmi oz. druge dejavnosti; vsebina je na voljo tudi kot izobraževanje zaključenih skupin (npr. zaposlenih v vrtcu oz. šoli);
 - Tačkov sprehod po Nacetovi Litiji – v času Tačkovega festivala po Litiji postavimo panoje z opisom njegovega življenja in ustvarjanja; ob zanimanju skupine po poti od kipa (pri Centromerkurju) do lekarne oz. Plečnikovega spomenika vodimo.

4.3 Notranja organiziranost

4.3.1 Delovni procesi in poslovanje

Strokovno delo z gradivom bo v knjižnici potekalo po ustaljenih postopkih - v osrednji knjižnici bomo načrtovali, usklajevali in izvajali vse druge postopke za izvedbo programa in občega poslovanja, delovanja knjižnice. V tekočem letu bomo sledili spremembam v stroki (novim generacijam sistema cobiss, nadgradnjam postopkov v poslovanju – uvedba arhiviranja e-dokumentov z implementacijo v sistem itd.).

Zaradi kompleksnosti dela in zahtevnosti izvedb postopkov se zaposleni nenehno prilagajajo, izobražujejo, dopolnjujejo svoje delo, zato je potrebno usklajevanje in dopolnjevanje. Zaposleni knjižničarji niso le izposojevalci gradiva, pač pa prevzemajo postopke projektnih del, zato smo v vodstvu prepričani, da bo potrebno osebe na teh delavnih mestih postopno premeščati na druga delavna mesta (jih spreminjati v bibliotekarje, da bodo ostali motivirani oz. usposobljeni za delovanje v prihodnje). Seveda ob pogojem primerne izobrazbene stopnje zaposlenih.

V načrtu iz leta 2025 je bila za leto 2026 načrtovana uvedba enega dodatnega delovnega mesta, vendar glede na kadrovsko zasedbo predlagamo, da se pred širjenjem števila zaposlenih najprej uredi sprememba tarifnih razredov za delovna mesta v VI. tarifi:

- Delovno mesto višji knjižničar (zasedata ga 2 osebi) se pretvori v DM bibliotekar VII/1, ter delovno mesto poslovni sekretar VI. se pretvori v poslov.sekretar VII/1 kar predvideva tudi novi zakon o plačah v javnem sektorju,
- v letu 2027 pa bi sledila še premestitev javnega uslužbenca na DM knjižničar (1 oseba) v DM bibliotekar VII/1,

4.3.1.1. Kadrovski načrt za leto 2026

Za leto 2026 načrtujemo najprej spremembo v aktu o sistemizaciji zaposlenih; ukinitve dveh delovnih mest višji knjižničar (tarifna skupina VI) ter uvedbo treh delovnih mest bibliotekar VII/1; sprememba sistemizacije se uvede tudi pri delovnem mestu poslovni sekretar (sprememba v poslovni sekretar VII/1) ter pri številu bibliotekar VII/2; namesto zdaj 6 sistemiziranih DM se sistemizira 5 delovnih mest. Spremembe bi veljale od 1.9. dalje.

V letu 2026 (september) se dve zaposlene osebe iz tarifne skupine VI. premesti na tarifno skupino VII/1.

V letu 2027 se eno zaposleno osebo iz DM knjižničar (V. tarifna skupine) premesti na DM bibliotekar VII/1.

Zaposlenih ostaja 12 oseb, 8 od teh je strokovnih delavcev.

V našem aktu o sistemizaciji (zadnja sprememba v letu 2025) in organizaciji delovnih mest je:

- **15 delovnih mest sistemiziranih (3 delovna mesta so nezasedena);**
- **po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe za število prebivalcev naših dveh občin je izračun narejen celo za 18,92 uslužbencev.**

18

	Standardi za splošne knjižnice		Sistemizacija Knjižnice Litija	Stanje 2024	Stanje 2025	Plan 2026
	Prebivalci (Litija in Šmartno)	21.141				
1	5 strokovnih knjižničnih delavcev na 10.000 prebivalcev	10,5	10	8	8	8
2	1 manipulativni teh. delavec na 10.000 prebivalcev	2,1	1,5	0,5	0,5	0,5
3	1 delavec za vzdrževanje rač. mreže in program. opreme za 40 računalnikov (29 računalnikov + 2 strežnik, domača stran, bioleksikon) 31	0,80	1	1	1	1
4.	1 upravni delavec,	1,00	0	0	0	0
	Poleg direktorja in	1,00	1	1	1	1
	1 tehnični delavec na 10.000 preb.	2,1	0,5	0,5	0,5	0,5
	najmanj 1 del za račun. in tajniška dela	1	1	1	1	1
5	Domoznanska služba; 1 delavec za vsakih 50.000 prebivalcev	0,42	0	0	0	0
	Skupaj po standardih:	18,92	15	12	12	12
	Strokovnih delavcev:	10,92	10	8	8	8
	Tehnično/upravnih delavcev:	8	5	4	4	4

Pravilnik o sistemizaciji se je spremenil v letu 2025, vendar želimo glede na **Zakon o skupnih temeljnih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS)** uvesti spremembe za zaposlene, ki so bili umeščeni v VI. tarifno skupino, zakon predvideva umestitev na delovna mesta VII/1 skupine, to pa je v našem primeru sprememba za delovno mesto višji knjižničar v delovno mesto bibliotekar VII/1 in sicer za dve osebi, ter sprememba poslovni sekretar VI. v poslovni sekretar VII/1.

Prav tako se nam zdi potrebno (v letu 2027) enega strokovnega sodelavca, ki je zaposlen na delovnem mestu knjižničar premestiti na delovno mesto bibliotekar VII/1. Zaposleni ima primerno izobrazbo, zadolžen bo za vodenje izposoje (testiranje novih postopkov in uvajanje le-teh med zaposlene in skrb za poenoten razvoj stroke na področju izposoje/vračil gradiva, samostojne rabe informacijskega sistema itd.).

S spremembami želimo ohraniti primeren izobrazbeni nivo zaposlenih in s tem njihovo motivacijo za razvojno delo, uvajanje novosti v stroko in kvalitetno delo z uporabniki.

Tudi ob upokojevanju sodelavcev moramo imeti za njihove naslednike primerno mrežo delovnih mest, da jih bodo zasedali primerno izobraženi kandidati.

Smo majhen kolektiv, ki mora povezovati odlične in prilagodljive strokovne sodelavce, saj smo le tako kos razvojnim tendencam v stroki, zaposleni pa ostajajo motivirani za kvalitetno delo z uporabniki. Kompleksnost našega delovanja je vsako leto na preizkušnji – zaposleni morajo biti kos širokemu naboru aktivnosti: v informacijski dejavnosti, pri delu z uporabniki, z uvajanjem projektov – lastnih in v sodelovanju – tako na terenu, kot v lastni ustanovi. Vse to je mogoče le z vlaganjem v razvoj kadrov in ohranjanjem njihove motivacije za delo.

V letu 2026 bomo delovali z obstoječim kadrom – pri izposoji na terenu (Gabrovka in Vače) bo potrebna zunanja pomoč: 1 x tedensko pomagata študentka oz. pogodbeni sodelavka. Računamo tudi na povezovanje s prostovoljci.

Jeseni 2026 bodo stekli postopki za objavo razpisa in izbiro kandidata za direktorja Knjižnice Litija. Sedanji direktorici se mandat izteče v decembru 2026.

19

Kadrovski načrt za leto 2026 in 2027

Zap.št.	Vrsta delovnih mest	Stanje 2025	Plan 2026	Plan 2027
1.	Bibliotekar VII/2	4,00	4,00	4
2.	Bibliotekar VII/1	0	2	3
3.	Višji knjižničar	2,00	0	0
4.	Knjižničar	2,00	2	1
5.	Manipulant	0,5	0,5	0,5
6.	Računovodja VII.	0	0	0
7.	Poslovni sekretar VI.	1	1	1
8.	Čistilka	0,5	0,5	0,5
9.	Informatik VII/1	1	1	1
10.	Direktor	1	1	1
	SKUPAJ	12	12	12

Ohranili bomo pogodbeno sodelovanje z računovodskim servisom, saj trenutno takšno sodelovanje poteka zelo dobro in je za nas najugodnejše.

4.3.2 Stalno strokovno izpopolnjevanje in interno prenašanje znanja

Strokovni delavci knjižnice se imajo v skladu s 44. členom kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti dolžnost in pravico strokovno izpopolnjevati in dopolnjevati svoje znanje. Zaposleni v knjižnici potrebujemo specifična strokovna znanja (spreminjajo se programi za delo z gradivom in uporabniki), računalniška in informacijska znanja splošnih smeri in ustrezne napotke za delo s strankami, javnostmi. Iskali bomo osvežitev v smislu dobrih praks pri drugih knjižnicah.

Izobraževali se bomo pri MKL, NUK, IZUM in drugih izobraževalnih ustanovah. Pretežen del se bo izvajal na daljavo. Direktorica bo sledila aktualnim ponudbam izobraževanj preko Združenja splošnih knjižnic. Strokovna sodelavka na DM bibliotekarka se bo izobraževala za pridobitev strokovnega naziva.

Izobraževanje naših uporabnikov že nekaj časa teče na individualni ravni: najpogosteje gre za razlage glede samostojne rabe knjižnice in njenih servisov (Cobiss-ELA, Audibook, Cobiss+, Baza slovenskih filmov) oz. instalacije programov na naprave.

4.3.3 Prostovoljstvo v Knjižnici Litija in druge oblike kadrovskega sodelovanja

Program prostovoljstva knjižnice služi obogatitvi naše dejavnosti, hkrati pa je na voljo ljudem, ki želijo podariti svoj prosti čas in s tem bogatiti skupnost, v kateri živijo.

Prostovoljci so lahko: dijaki in študenti, nezaposleni mladi, ki iščejo delovnih izkušenj, starejši nezaposleni, mlajši upokojeanci. Knjižnica o opravljenem prostovoljstvu izda potrdilo, prostovoljecem se povrnejo tudi stroški prevoza na delo, prehrane in drugi morebitni stroški.

Programi na podlagi prostovoljstva:

- Tačke pomagačke – vodnice/vodniki psičkov dobijo izplačano kilometrino, njihovo delovanje ni plačano;
- direktorica občasno sodeluje v organih združenja splošnih knjižnic,
- direktorica deluje v UO U3, v Medgeneracijskem svetu Občine Litija, RK Litija, programskem svetu JZB; sodeluje tudi z društvi na prireditvenih in založniških projektih.

V knjižnici se po dogovoru izvaja delovno usposabljanje invalidov, program socialne aktivacije (IC Geoss, zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih oseb).

Knjižnica ima zunanje sodelavke za sodelovanje v koleksijski potujoči knjižnici: to so učiteljice na razrednem pouku, ena študentka bibliotekarstva in likovna pedagoginja.

Sodelujemo z dijaki, ki si želijo pridobivati delovne izkušnje. Dijaki prihajajo iz različnih smeri izobraževanja (medijske, administrativne, ekonomske...). Omogočimo jim pridobitev prvih delovnih izkušenj in predvsem občutek za delo v kolektivu.

Ob izraženih pobudah za sodelovanje z uporabniki storitev (po razširitvi naše dejavnosti), bomo tem v kar največji meri prisluhnili (bralne skupine, dramsko ustvarjanje, debatni večeri, podporne skupine, študijske skupine) – knjižnica jim bo omogočila uporabo prostora, pomoč pri gradivih, promociji in drugih storitvah.

Z zunanjo sodelavko izvajamo tudi zahtevnejšo obliko dela z naprednejšimi bralci v bralnem klubu. Gre za izkušeno moderatorko, pesnico in prozaistko Stanko Hrastelj.

Za bralni klub si bomo prizadevali ohraniti finančno podporo v obliki neformalnega izobraževanja odraslih (bralni klub-študijski krožek) in jo prenesti tudi na delo z mladimi (branje-pisanje).

4.3.4 Investicije, prostori in tehnična opremljenost

Knjižnica za tekoče investicijsko vzdrževanje in nakup opreme v letu 2026 predvideva sredstva, ki so bila doslej opredeljena v proračunih ustanoviteljic; **Občina Litija: 10.000 EUR, Občina Šmartno pri Litiji 4.000 EUR.** S temi minimalnimi sredstvi rešujemo tekoče vzdrževanje objekta in zamenjavo tehničnih okvar pri osnovnih sredstvih, da lahko nemoteno poslujemo.

V osrednji knjižnici bomo sredstva v višini 10.000 eur porabili:

- za dokup knjižnih polic za oddelek odraslih;
- delno zamenjavo stolov v galeriji;
- zamenjavo iztrošene ikt opreme (rfid plošče, tiskalniki, čitalci).

V krajevni knjižnici Šmartno bomo sredstva v višini 4.000 eur porabili za delno zamenjavo stolov (galerija), nakup opreme na mladinskem oddelku, zamenjavo opreme za čiščenje oz. po potrebi zamenjavo pokvarjene ikt opreme.

Največji problem osrednje knjižnice v Litiji je premajhen in neustrezno dostopen prostor – naša opozorila bodo veljala predvsem načrtovanju oz. iskanju rešitev v tej smeri.

Razmišljati je potrebo **o energetski sanaciji obeh knjižnic v Litiji in Šmartnem** – opozarjamo na popolnoma neizolirana podstrešja obeh objektov, kar je poglavitni razlog za velike energetske izgube tako v poletnem kot zimskem času; tudi okna so precej dotrajana. V obeh knjižnicah je potrebno načrtovati zamenjavo ogrevalnega sistema (stara kotla, energent: kurilno olje).

21

4.4 Sodelovanje in promocija

Knjižnica se pri izvedbi svojega programa povezuje s posamezniki in ustanovami. Glavni namen povezovanja je širjenje bralne kulture, utrjevanje dediščine, kulture, izobraževalnih vrednot in dvigovanje kvalitete preživljanja prostega časa. Sodelovanje in pomoč gradita ugled knjižnične dejavnosti in pomagata pri prepoznavnosti našega poslanstva.

Knjižnica se bo povezovala z zavodi in ustanovami za soorganiziranje prireditev in kulturnih dogodkov (Tačkov festival, Približevanja, Festival skupnosti, obeleženje občinskih in državnih praznikov, obletnic domoznanskih dogodkov in osebnosti itd.).

Povezovati si bomo prizadevali z vsemi generacijami in sloji prebivalstva, zato tudi med letom sprejemamo različne pobude sodelovanj.

Promocija naših dejavnosti se vrsti skozi delovanje samo – s sodelovanjem v projektih, ki niso samo knjižnični, saj tako dosežemo druge ciljne publike.

V letu 2026 bomo nadaljevali s promocijo projekta Knjižnica semen, s projekti pod skupnim imenovalcem Metri naše dediščine: pohodi, literarni sprehodi itd., skušali bomo animirati srečevanja ob spoznavanju zanimivih dejavnosti in poklicev naših občanov.

Potrudili se bomo z nadaljevanjem projekta družinsko branje, k sodelovanju bomo povabili mladino (branje in kreativno pisanje).

V letu 2026 bomo skušali povezati širšo javnost k podpori 'zagovorništva' knjižnice s ciljem, da bi ustanovitelje spodbudili k reševanju prostorskih težav osrednje knjižnice.

5. ZAKLJUČEK

Ob izteku leta 2025 si za nadaljevanje našega poslovanja v letu 2026 obetamo pozitiven trend obiskovanja in uporabe knjižnice, kar izkazujejo tudi delne analize kazalcev poslovanja.

Z Občino Litija bo potrebno doseči povečanje financiranja knjižnične dejavnosti, saj pred sprejemanjem proračuna za leto 2026 niso bili upoštevana posredovana finančna izhodišča, potrebna za zagotovitev izplačila plač.

Prizadevanja knjižnice, da ohrani zaupanje uporabnikov, se bodo nadaljevala tudi v letu 2026. S spremljanjem dobrih praks v drugih knjižnicah in z uporabo lastnih izkušenj pri dosedanjem delu pa bomo skušali doseči odzivnost tudi pri potencialnih uporabnikih in članih. Predvsem bo naš trud usmerjen k mladim s pestrimi biblio-pedagoškimi vsebinami, ki jih bomo načrtovali skupaj s partnerji (vrtci in šolami).

Branje je pomembna vrednota in kvaliteta življenja, k zavedanju o tem bomo opozarjali tudi občini ustanoviteljici, da bomo z njuno podporo spreminjali in hkrati utrjevali bralne navade prebivalcev. Pomembno je, da več kot 23 % aktivnim članom in gotovo več kot 25 % obiskovalcem med občani omogočamo izjemne kulturne in umetniške občutke. Ne le ob izposoji gradiva, pač pa tudi ob doživljanju vsebin, ki jih organiziramo, in samem doživljanju kulturne ustanove, kot je knjižnica.

Splošna knjižnica je edina javna ustanova, ki je odprta od jutra do večera, za vstop in uporabo ni potreben poseben namen – lahko nas obiskujejo nečlani, prebirajo časopise, pregledujejo gradivo, uporabljajo IKT. Pri tem zaposleni zagotavljamo informiranje najširšega spektra, širjenje kulture, učenje in predvsem socialne stike in druženje. Prihod v knjižnico ni finančno pogojen, uporaba gradiva in storitev je dostopna za vse.

Splošna knjižnica je kulturna ustanova z največ obiskovalci – 70.000 obiskovalcev letno pomeni povprečno 191 obiskovalcev na dan.

Z Občino Litija moramo doseči dogovor, da je nujno potrebno najti rešitev za izhod iz prostorske stiske osrednje knjižnice v Litiji, saj gre za:

**pomembno,
cenjeno**

in razvojno naravnano osrednjo kulturno ustanovo, ki podpira in spodbuja kvalitetno življenje občanov obeh občin – predvsem v skrbi za ohranjanje kulturnega delovanja in povezovanja med generacijami v lokalni skupnosti.

Litija, 29.12.2025

Pripravila:

Andreja Štuhec, direktorica,
dipl. univ. nov., višja bibliotekarka



Priloga I. PREDLOG CENIKA V LETU 2026 / ni sprememb glede na leto 2025

CENIK STORITEV

Besedilo		EUR
1.	Vpisnina + izkaznica za vse člane	brezplačna
2.	Izgubljena, uničena izkaznica, sprememba podatkov na izkaznici	5,00
3.	Članarina	
	Člani do 18. let, nezaposleni (s potrdilom)	brezplačna
	Člani – nad 75 let	brezplačna
	Člani – invalidi ob predložitvi invalidske izkaznice	brezplačna
	Člani – člani društva ZBDS	brezplačna
	Zaposleni, svobodni umetniki, obrtniki	12,00
	Študenti, upokojenci	7,00
	Študenti, člani KLIŠE-ja, ob predložitvi izkaznice KLIŠE	3,00
	Pravne osebe (do 10 podčlanov, uporabnikov)	20,00
	Pravne osebe (nad 10 podčlanov, uporabnikov)	50,00
	Možnost nakupa darilnih bonov za plačilo članarine	7 ali 12 EUR
4.	Rezervacije in naročila gradiva v knjižnici (knjižno in neknjižno)	brezplačno
	Podaljšanje gradiva	brezplačno
	Neprevzeto naročeno in rezervirano gradivo	0,50
5.	Zamudnina na dan	
	Knjižno gradivo (leposlovje in poučno gradivo)	0,20
	Knjižno gradivo – revije	0,10
	Neknjižno gradivo – igranje, DVD, CD (igrani filmi, risanke, glasba)	0,20
	Vrnjeno gradivo v drug oddelek	1,00
	OPOMINI (po 4. opominu stroški izterjave)	
	ODŠKODNINA	
	Poškodovana nalepka (koda, RFID) ali ovoj neknjiž. gradiva	1,00
6.	Oprema in obdelava nadomestnega gradiva	2,00
	Popravilo poškodovanega gradiva	od 2,00 do 5,00
	MEDKNJIŽNIČNA IN MEDODELEČNA IZPOSOJA	
	Izposoja za študijske namene (po pogodbi iz območnosti – do porabe sredstev)	brezplačno
	Medknjižnična izposoja	8,00
	Neprevzeta medknjižnična izposoja	6,00
8.	Zamudnina za medknjižnično izposajo (po ceniku knjižnice)	
	Medodelčna izposoja	brezplačno
	Izpis transakcij na uporabnikovi izkaznici	0,50
	Fotokopiranje in tiskanje	
	A4 tekst (čb) enostr. /obojestr	0,20/0,30
	A4 barv enostr./obojestr.	0,40/0,60
9.	A3 tekst (čb) enostr./obojestr.	0,30/0,50
10.	A3 barv. Enostr./obojestr.	0,60/0,80
	Uporaba interneta	brezplačna
	Poškodovana računalniška oprema - po izstavljenem računu	
11.	Najem knjižničnih prostorov:	
	Do 4 ure	80,00
	Do 10 ur	140,00
	Tehnična oprema	20,00
	Doplačilo za vsako uro uporabe prostorov po zaprtju knjižnice	20,00

Priloga II. Finančni načrt

Finančni načrt Knjižnice Litija je pripravljen na podlagi programskih načrtov iz dokumenta Program dela 2026 in predpostavk za pripravo finančnih načrtov za leto 2026, in sicer na:

1. izvajanju Zakona o knjižničarstvu in podzakonskih predpisih za izvajanje tega zakona,
2. proračunu Občine Litija za leto 2026 ((Ur.l.RS, 76/2025, 3.10.2025),
3. proračunu Občine Šmartno pri Litiji za leto 2026,
4. realizacije Knjižnice Litija za leto 2025,
5. prijavi na razpis za sofinanciranje projekta nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2026 s strani Ministrstva za kulturo,
6. oceni drugih javnih prihodkov, ki jih pridobi knjižnica z izvajanjem javne službe in prijavljanjem na razpise.

Načrt prihodkov in odhodkov za leto 2026

NAZIV KONTA	2024	Ocena 2025	FN 2026	INDEKS FN26/R25	INDEKS R25/R24	STRUKTURA
PRIHODKI OD POSLOVANJA	553.229	585.700	633.880	108	106	100
FINANČNI PRIHODKI	968	610	620	102	63	0
DRUGI PRIHODKI	261	0	0	0	0	0
CELOTNI PRIHODKI	554.457	586.310	634.500	108	106	100
STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	128.815	126.195	127.000	101	98	20
STROŠKI DELA	413.016	437.457	495.000	113	106	78
AMORTIZACIJA	8.358	10.000	10.000	100	120	2
DRUGI STROŠKI	1.866	2.375	2.500	105	127	0
FINANČNI ODHODKI	1	0	0	0	0	0
PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	45	0	0	0	0	0
CELOTNI ODHODKI	552.101	576.027	634.500	110	104	100
PRESEŽEK PRIHODKOV	2.357	10.283	0			
DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB	87	250				
PRESEŽEK PRIHODKOV	2.270	10.033	0			

Načrt prihodkov in odhodkov po denarnem toku za leto 2026

Zaradi spremljanja in gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov na ravni države in občine moramo določeni uporabniki v skladu s 16. členom pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov ugotavljati in razčlenjevati prihodke in odhodke tudi na način, ki je določen za druge uporabnike proračuna. To pomeni, da smo dolžni pri prepoznavanju prihodkov in odhodkov upoštevati računovodsko načelo denarnega toka (plačane realizacije).

- v evrih -		FINANČNI NAČRT 2026	REALIZ. 2024	REALIZ. 2025	INDEKS FN26/R25	INDEKS R25/R24
KONTO	NAZIV	(1)	(2)	(3)	(4=1/3*100)	(5=3/2*100)
7	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	748.400	633.652	704.845	106	111
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	748.400	633.588	704.813	106	111
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	719.200	604.622	675.470	106	112
7400	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	43.200	26.878	42.183	102	157
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA LITJA redna dejavnost	445.000	369.660	415.266	107	112
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov- OBČINA LITJA gradivo	42.000	37.700	42.000	100	111
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov OBČINA LITJA investicije	10.000	15.744	9.964	100	63
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA ŠMARTNO redna dejavnost	160.000	136.001	147.416	109	108
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA ŠMARTNO gradivo	15.000	14.700	14.700	102	100
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov - OBČINA ŠMARTNO investicije	4.000	3.939	3.941	102	100
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	29.200	28.966	29.343	100	101
del 7102	Prejete obresti	600	1.073	678	88	63
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	1.000	545	1.155	87	212
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	27.600	24.978	27.510	100	110
730	Prejete donacije iz domačih virov	0	2.370	0		0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	0	64	32		50
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	0	64	32		50
4	II. SKUPAJ ODHODKI	748.400	667.431	682.375	110	102
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	748.340	667.371	682.375	110	102
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim	421.983	353.342	377.424	112	107
del 4000	Plače in dodatki	365.100	309.026	322.726	113	104

del 4001	Regres za letni dopust	17.360	14.942	23.766	73	159
del 4002	Povračila in nadomestila	24.543	20.771	21.027	117	101
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	6.520	6.176	7.968	82	129
del 4004	Sredstva za nadurno delo					
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	8.460	2.426	1.938	437	80
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	70.382	56.805	60.456	116	106
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 8,85%	32.943	27.920	28.797	114	103
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje 7,09	26.391	22.463	23.473	112	104
del 4012	Prispevek za zaposlovanje 0,06	223	224	197	113	88
	Prispevek za dolgotrajno oskrbo 1	3.722		1.367	272	
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo 0,1	372	316	331	113	105
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	6.730	5.882	6.291	107	107
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	135.575	120.447	123.680	110	103
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	51.000	49.717	47.663	107	96
del 4021	Posebni material in storitve	875	539	653	134	121
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	27.000	29.618	25.644	105	87
del 4023	Prevozni stroški in storitve	7.200	6.832	6.460	111	95
del 4024	Izdatki za službena potovanja	3.000	2.618	2.792	107	107
del 4025	Tekoče vzdrževanje	26.000	17.989	24.732	105	137
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	10.500	4.265	7.338	143	172
del 4029	Drugi operativni odhodki	10.000	8.869	8.398	119	95
420	J. Investicijski odhodki - GRADIVO	105.400	84.696	94.995	111	112
420	J. Investicijski odhodki INVESTICIJE-OPREMA	11.000	40.974	20.626	53	50
420	J. Investicijski odhodki INVESITIJSKO VZDRŽEVANJE	4.000	11.107	5.194	77	47
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	60	60	0	0	0
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu					
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu					
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	60	60		0	0
	III. PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) PRIHODKOV NAD ODHODKI (I.-II.)	0	-33.779	22.469		

Prihodki glede na vir financiranja

V letu 2026 načrtujemo 748.400 EUR prihodkov, kar je za 6 % več kot v predhodnem letu.

S strani Občine Litija načrtujemo 497.000 EUR proračunskih sredstev za sofinanciranje stroška dela, materialnih stroškov in storitev, nakupa knjižnega gradiva in financiranje nakupa investicij. V primerjavi s predhodnim letom se bodo sredstva povečala za 6 %.

Pri Občina Šmartno pri Litiji načrtujemo 179.000 EUR proračunskih sredstev za sofinanciranje stroška dela, materialnih stroškov in storitev, nakupa knjižnega gradiva in financiranje nakupa investicij in domoznanstva. V primerjavi s predhodnim letom se bodo sredstva povečala za 8 %.

S strani Ministrstva za kulturo načrtujemo 38.400 EUR za nakup knjižnega gradiva in 4.800 EUR s strani MVI za študijske krožke in investicije v opremo.

Drugi prihodki za izvajanje javne službe knjižnica pridobi s članarinami in zamudninami. Načrtujemo priliv v višini 27.600 EUR. Sredstva bodo porabljena za nakup knjižnega gradiva in delno kritje materialnih stroškov oz. razvoj dejavnosti, tudi za kritje lastnih deležev pri razpisnih projektih.

Odhodki glede na namen porabe

Načrtujemo enako odhodkov kot prihodkov, kar je za 10 % več kot v predhodnem letu.

V letu 2026 planiramo podoben obseg programskih stroškov kot z preteklim letom, ki so namenjeni za izvajanje programa, in sicer: stroški potujoče knjižnice, literarni večeri, približevanja, Tačkov festival, projekt Poletavci, domoznanski projekti, razstave, pravljice za najmlajše in drugi programi, ki stremijo k širjenju bralne kulture.

Med splošne materialne stroške sodijo elektrika, ogrevanje, komunalne storitve, stroški za vzdrževanje in zavarovanje opreme in stavbe, telefonske in poštne storitve, stroški pisarniškega materiala, stroški izobraževanja, računovodske storitve, storitve plačilnega prometa... Več sredstev bomo namenili tudi za dostop do e-gradiv.

Iz prihodkov za izvajanje javne službe (članarine, zamudnine) načrtujemo za 10.000 EUR nakupa knjižnega gradiva.

Pri načrtovanju porabe sredstev za naslednje leto smo upoštevali povečanje plač na podlagi vseh predvidenih napredovanj in novega plačnega sistema (ZSTSPJS) v letu 2026. Upoštevali smo izplačilo 2 % od osnovnih plač delovno uspešnost zaposlenih, ravno tako izplačilo uspešnosti direktorice. Izračun plač je za 12 sistemiziranih delavskih mest. Upoštevali smo povečanje minimalne plače za 2,90 %, KDPZ za 7 %, regres za letni dopust v višini 1.446,25 EUR, prevoza na delo in z dela, prehrane, jubilejne nagrade in odpravnino ob upokojitvi. Upoštevali smo napredovanja v plačne razrede, premestitev delavcev na druga delovna mesta in usklajitev plačnih razredov in osnovnih plač za 0,50 % z mesecem aprilom 2026. Nismo pa vključili zimskega regresa, ker še ni predvideno izplačilo.

Kadrovski načrt

Vir financiranja	Število zaposlenih 1.1.2026	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih 1.1.2027
1. Državni proračun		
2. Proračun občin	12	12
3. ZZS in ZPIZ		
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)		
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu		
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij		
7. Sredstva Evropske unije ali drugih mednarodnih virov skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna		
8. Sredstva ZZS za zdravnike pripravnike in specializante, zdravstvene delavce pripravnike, zdravstvene sodelavce pripravnike; sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo in kakovost v izobraževanju in znanosti (namenska sredstva)		
9. Sredstva iz sistema javnih del		
10. Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 (Uradni list RS, št. 17/14 in 14/15- ZUUJFO)		
Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 9. točke)	12	12
Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	12	12
Skupno število zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	12	12

Nakup investicij je načrtovan v višini 14.000 EUR, iz sredstev:

- Občina Litija v višini 10.000 EUR
- Občina Šmartno pri Litiji 4.000 EUR
- Ministrstvo za kulturo 1.000 EUR

Podrobnejša poraba sredstev je zapisana v razdelku 4.3.4.

Nakup knjižnega gradiva je načrtovan v višini 105.400 EUR, iz sredstev:

- Občina Litija v višini 42.000 EUR
- Občina Šmartno pri Litiji v višini 15.000 EUR.
- Ministrstvo za kulturo v višini 38.400 EUR
- Drugi javni prihodki (lastna sredstva) – članarine, zamudnine v višini 10.000 EUR.

Finančni načrt pripravila:
Vesna Zaletelj, računovodkinja